

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 1206

Warszawa, 23 kwietnia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33a regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie ustanowienia roku 2026 Rokiem powstania Polskiej Kolei.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Marka Biernackiego.

(-) Władysław Bartoszewski; (-) Paweł Bejda; (-) Marek Biernacki; (-) Dariusz Klimczak; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Radosław Lubczyk; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Mirosław Adam Orliński; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Wiesław Różyński; (-) Jarosław Rzepa; (-) Tadeusz Samborski; (-) Czesław Siekierski; (-) Henryk Smolarz; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Magdalena Sroka; (-) Jacek Tomczak; (-) Stanisław Tomczyszyn; (-) Piotr Zgorzelski; (-) Zbigniew Ziejewski; (-) Jolanta Zięba-Gzik; (-) Bożena Żelazowska.

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2025 roku

w sprawie ustanowienia roku 2026 Rokiem powstania Polskiej Kolei

W dniu 24 września 2026 r. minie 100 lat od momentu, gdy Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Ignacy Mościcki podpisał rozporządzenie powołujące do życia przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe”.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 r. młode Państwo Polskie borykało się z licznymi problemami, z których najważniejsze – oprócz stworzenia silnej armii i obrony granic – były kwestie związane z połączeniem trzech odrębnych od siebie byłych zaborów w jeden spójny organizm państwowy. Potrzebie pilnego ujednolicenia podlegała sieć kolejowa, która pełniła kluczową rolę w procesie scalania podzielonej przez 123 lata niewoli Rzeczypospolitej. Nie była wówczas przesądzona przyszłość polskiej kolei, a w publicznej debacie przewijały się głosy o jej komercjalizacji. Ostatecznie, 24 września 1926 r., na mocy prezydenckiego rozporządzenia, powołano przedsiębiorstwo Polskie Koleje Państwowe, które w okresie II RP stało się jednym z największych pracodawców w kraju. W społeczeństwie polskim panowało wówczas przekonanie, że rozwinięta infrastruktura kolejowa to symbol nowoczesnego państwa, a praca na kolei była uznawana za prestiżową i budziła społeczne zaufanie.

We wrześniu 1939 r. polska kolej odegrała kluczową rolę, służąc zarówno transportowi wojskowemu, jak i ewakuacji ludności cywilnej, a wielu kolejarzy wykazało się wówczas poświęceniem i heroizmem. Jednym z symbolicznych wydarzeń pierwszego dnia wojny była obrona infrastruktury kolejowej przez kolejarzy z Szymankowa i Tczewa – 13 z nich oddało wówczas życie, starając się powstrzymać niemieckiego agresora. Postawa patriotyczna charakteryzowała kolejarzy przez cały okres II wojny światowej, kiedy to wielu z nich zaangażowało się w konspirację i wykonywało na rzecz Polski Podziemnej liczne akcje sabotażowe. Po wojnie, w czasach PRL, pracownicy Polskich Kolei Państwowych odegrali istotną rolę w ruchu oporu przeciwko komunistycznym władzom. Angażowali się w działania opozycyjne oraz brali udział w strajkach, m.in. w Lublinie i Wrocławiu. Kolej była wówczas

najważniejszym środkiem transportu dla milionów Polaków, a w latach 70. I 80. ubiegłego wieku przewoziła nawet miliard pasażerów rocznie.

Przemiany ustrojowe zapoczątkowane w 1989 r. odebrały PKP monopol na rynku kolejowym. Częste reorganizacje doprowadziły do osłabienia pozycji kolei i spadku jej popularności wśród pasażerów. W 2000 roku rozpoczęto proces restrukturyzacji PKP, powołując PKP S.A. oraz szereg spółek zajmujących się różnymi obszarami transportu kolejowego. Ostatnie dwie dekady to okres intensywnej modernizacji polskiej kolei i stopniowego odzyskiwania zaufania pasażerów. Etos kolejarski wciąż jest żywy, co dobitnie pokazało zaangażowanie pracowników PKP w pomoc ukraińskiemu narodowi, walczącemu o wolność z rosyjską agresją.

Doceniając ogromny wkład Polskich Kolei Państwowych oraz ich pracowników – zarówno tych z przeszłości, jak i obecnych – w budowę i umacnianie polskiej państwowości, kształtowanie etosu służby Polsce, a także w pracę na rzecz rozwoju nowoczesnego transportu publicznego, w stulecie powołania przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2026 Rokiem powstania Polskiej Kolei.